

Ірина Чмелик

Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

e-mail: irynachmelyk@gmail.com | orcid.org/0000-0001-8352-6873

Iryna Chmelyk

Candidate of Art Studies (Ph.D.), Associate Professor at the Department of Design and Theory of Art Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Перформанси і мурали Святослава Владика в сучасному соціокультурному просторі України

Performances and Murals by Svyatoslav Vladyka in the Modern Sociocultural Space of Ukraine

Анотація. Проаналізовано окремі аспекти творчості Святослава Владика, відомого майстра-монументаліста та іконописця. Розглянуто його діяльність, яка не обмежується сферою сакрального мистецтва, адже він є активним громадським діячем, а віднедавна почав плідно працювати і в галузі світського монументального мистецтва. Творчість художника, яку вперше досліджено через призму функцій сучасної української культури, має соціальне та комунікативне значення (що є специфічною рисою саме перформативних практик), ці складові притаманні й авторським стінописам. Мета розвідки — на основі вивчення муралів і перформансів Святослава Владика розкрити ціннісноорієнтований потенціал його творчості у формуванні національного соціокультурного простору та відродженні монументального мистецтва в Україні. Зокрема зазначено увагу, що багатогранна діяльність майстра загалом спрямована на популяризацію національного культурного надбання, актуалізацію традицій монументального мистецтва в Україні; його праця сприяє своєрідній консолідації прогресивного громадянського суспільства, активізує процеси осмислення національної культурної спадщини.

У роботі використано такі загальнонаукові та специфічні методи: системний, семіотичний, біографічний, а також метод мистецтвознавчого аналізу, що забезпечують формулювання обґрунтованих висновків про розвиток сучасних арт-практик в Україні на прикладі монументальних творів Святослава Владика. Наукова розвідка систематизує та поглиблює знання про сучасний мистецький процес в Україні, його тенденції та функції, зосереджує увагу на дослідженні творчої діяльності знакових персоналій новочасної національної культури.

Ключові слова: творчість Святослава Владика, перформанс, мурал, функції культури, сучасний мистецький процес.

Постановка проблеми. Святослав Владика є впливовою особистістю сучасного мистецького процесу України. Родом з Івано-Франківська, нині він живе і працює у Львові. Його ім'я відоме передусім серед митців-іконописців та майстрів монументального мистецтва, зокрема мозаїчистів, він є автором низки знакових мозаїк та розписів українських церков як в Україні, так і поза її межами. У 2011 році нагороджений Державною премією України в галузі архітектури за поліхромію храму Різдва Пресвятої Богородиці на Сихові у Львові [8]. С. Владика також є членом Української спілки іконописців, активним громадським і культурним діячем, зокрема, співзасновником громадської організації «Львівська християнська фундація бойових мистецтв “Духовний шлях воїна”», головою і засновником Асоціації сакрального мистецтва та мурал-групи «SacredUnivers», співзасновником іконописних студій при Ужгородській духовній академії та при храмі Різдва Пресвятої Богородиці (Львів), викладачем іконописної школи «Радруж» при Українському католицькому університеті, входить до складу комісії з сакрального

мистецтва Львівської архієпархії Української греко-католицької церкви [8].

Вивчення і дослідження професійної діяльності С. Владика у сфері сакрального мистецтва потребує окремого наукового осмислення. Тому лише коротко охарактеризувавши головні грані творчої особистості митця, детальніше зупинимось на його світському малярстві, яке багато важить у сучасному соціокультурному просторі не лише Львова і України, але й за кордоном.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом спостерігається поглиблений інтерес до дослідження активних форм мистецтва, актуальних мистецьких практик. Це пов'язано із загальними тенденціями переосмислення відносин у категоріях «митець–мистецтво–глядач», що стало характерною рисою постмодерної культури. Із другої половини ХХ століття змінилося розуміння того, чим є твір образотворчого мистецтва, трансформувалася поетика і естетика, інакшою стала роль автора і глядача [4, с. 78]. Тому все більш актуальними є ті види мистецтва, які активно взаємодіють із глядачем,

активно спрямовують свою дію до нього. Серед них, зокрема, мистецький акціонізм, який має на меті подолати бар'єри між художником (творцем) і глядачем. Нададі зростатиме потреба суспільства в участі у традиційних формах видовищності (театральних, музичних, художніх), яка здатна створити «живий контакт» [4, с. 79]. Характеристика поняття перформансу, проблема дефініції терміна, його історії, виражальних засобів тощо в останні роки лише набирає актуальності. В українській гуманітарній науці вже є вагомі напрацювання з цієї проблеми, зокрема, кандидатські дисертації в галузі мистецтвознавства і культурології захистили В. Романюк [7], Я. Шумська [10]. Серед наукових публікацій для нас важливими є праці Р. Безуглої, Г. Вишеславського [2], М. Мельник [4], Н. Ковпак [6], Ж. Шклярєнко та ін. [9]. Так, Р. Безугла звертається до концептуалізації перформансу в науковому дискурсі [2], а Г. Вишеславський не лише розглядає формальні та змістові категорії перформансу в культурі й мистецтві, але й визначає рівні видовищності, серед яких значне місце відводить саме художньому акціонізму. Його дослідник поділяє на декілька форм: перформанс, гепенінг, флешмоб, бодіарт та ін. [4, с. 80]. Також автор торкається питання часових і просторових форм художньої творчості, морфології художнього акціонізму, проблеми художнього образу в акціонізмі, нових форм презентації мистецького твору та підводить читача до визначення поняття перформансу й трансформації його тлумачення протягом 1950-х — 1980-х років. У роботі Г. Вишеславського подано стислий огляд розвитку перформансу в Україні. Проведене дослідження в комплексі дозволило науковцю зробити висновок про специфіку перформансу, яка полягає у персональному спонтанному авторському жесті, що має соціальне значення, передусім — комунікативне [4, с. 96].

Основні відомості про творчість Святослава Владика взяті нами з інтернет-джерел. Це статті та інтерв'ю з художником [3; 5; 8], окремі матеріали містяться на сторінці митця в мережі Facebook, де він активно викладає й поширює інформацію про свій доробок, ідеї, над якими працює, відео творчого процесу тощо [11]. Для аналізу, наукового осмислення й підбиття підсумків корисними стали фото і відео реалізованих проєктів майстра.

Мета статті — розкрити ціннісноорієнтований потенціал творчості Святослава Владика у формуванні національного соціокультурного простору та відродженні монументального мистецтва в Україні на основі вивчення його муралів і перформансів. Враховуючи достатню мистецтвознавчу базу з заявленої проблематики, не вдаючись у дискусію щодо жанрово-видової специфіки художнього акціонізму (детально висвітлену Г. Вишеславським) наше завдання полягає у розкритті особливостей творчого методу Святослава Владика як провідного майстра-монументаліста, а також визначенні його ролі в популяризації національної культури через перформанси та мурали. Важливим аспектом є осмислення творчості митця в контексті функцій сучасної української культури та мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Перформанси та інсталяції як різновиди художнього акціонізму (за Г. Вишеславським) належать до видів візуального мистецтва, які поширились і стали популярними в час постмодернізму. Вони пов'язані з ігровою культурою, динамічним сприйняттям мистецтва, роблять із глядача не пасивного спостерігача, а співтворця, викликаючи гострі, часом суперечливі емоції. Перформери власними діями змушують відчувати мистецтво активно, виступати в ролі учасника процесу творення, надаючи таким чином нового змісту в мистецький продукт, переосмислюючи й пропускаючи через себе, акцентують увагу на якісних, чуттєвих та інших характеристиках арт-об'єкта.

Про масовість перформансів в українському мистецькому процесі можна говорити починаючи із 1990-х років. Протягом цього часу перформери в Україні подолали інформаційне відставання, проте стан суспільства й життєві реалії і далі впливали на ідеї, тематику і техніку їхніх творів [4, с. 93].

Що ж до такого виду монументального мистецтва, як мурал, то його найактивніший розвиток в Україні припадає на початок 2000-х — 2010-ті роки, коли до різних українських міст на запрошення меценатів, а також у межах багатоманітних фестивалів приїжджають іноземні митці, поряд працюють також українські художники, які своїми творами змінюють естетичне поле міст України, актуалізують певні знакові проблеми, викликають дискусії, а подекуди навіть несприйняття громадськості, пробуджуючи таким чином інтерес до сучасних мистецьких виявів.

До перформансу і муралу активно звертається і Святослав Владика. Аналізуючи його творчість, зазначимо, що власний стиль у сакральному мистецтві йому допомогло виробити навчання на художньому факультеті Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, сакральному відділі Львівської національної академії мистецтв, заняття у професора Володимира Овсійчука, Карла Звіринського, Романа Василика. Саме у Львові він глибоко засвоїв стилістику візантійського іконопису і монументального мистецтва: мозаїки та ікони Святослава Гординського, Марко Рупніка, Єжи Новосельського, які вплинули на формування авторської манери. Сам художник для опанування творчої майстерності важливими вважає класичну освіту та мистецьке середовище: «Мистецьке середовище дуже конкурентне... коли формуєшся в середовищі митців, розумієш, де треба ще рости, де треба більше повчитися...» [5].

Знаковими в розвитку сакрального мистецтва України стали розписи церкви Різдва Пресвятої Богородиці на Сихові у Львові, за які настоятель храму о. Орест Фредина, архітектори Радослав Жук та Зеновій Підлісний, художник Святослав Владика Указом Президента України № 1079/2011 від 29 листопада 2011 року були удостоєні державної премії України в галузі архітектури.

Святослав Владика набув значного досвіду у монументальних розписах храмів не лише в Україні, але й поза її межами: у Польщі, Бразилії. Свій сакральний живопис митець називає візантійським (чи християнським) мінімалізмом.

Відроджує та популяризує техніку мозаїки, яка є одним із найскладніших і водночас найефектніших видів монументального мистецтва. Практикуючий майстер і педагог, він зацікавлює нею слухачів авторських курсів, які періодично проводить у Львові, Києві та Польщі, читає лекції, навчає сакрального мистецтва та іконопису, співпрацює з діаспорними громадами Польщі, Словаччини, Бразилії. С. Владика по-філософськи вважає, що знаннями необхідно ділитися, щоб відкривалося ще більше знань: «Тепер вчитель я і для мене головне теж передавати любов до тієї справи, яку ти робиш...» [11].

С. Владика розвиває сучасне сакральне мистецтво. Зокрема, у «творчій іконі» (за визначенням автора, мається на увазі «ікона на часі») перевагу він надає очам, які є дзеркалом душі: «Більшість людей хочуть відчуті ці очі в образі...». Тож митець намагається творити її зрозумілою для людей: «Я розповідаю на своїх семінарах, ви можете все забрати з ікони, а залишити тільки очі, і це має бути іконою... В образі очі мають давати людині відчуття, що вона може говорити з Богом» [3].

Сім місяців впродовж 2020–2021 років митець провів у Бразилії, де створив низку монументальних розписів, ікон, муралів та перформансів, ніс місію високої культури етнічним українцям, одночасно популяризував маловідомі факти з життя українських емігрантів на батьківщині у своїх відеоблогах. Його робочі поїздки часто супроводжуються відеорепортажами, які він оприлюднює на особистій сторінці у соцмережах. Цікавий досвід, яким Святослав поділився з приводу бразильських муралів: «Sao Paulo по кількості населення — це половина України і це місто без реклами, тому візуально-кольорову картину міста створюють мурали». У іншому дописі він розповів про найбільший у світі мурал Кобра в Sao Paulo і ще деякі твори [11]. Це допомогло майстрові зрозуміти значення монументальних стінописів як в інформаційному, так і в соціокультурному міському просторі.

Розглядаючи творчість С. Владики, варто наголосити на його громадянській позиції, яка певною мірою є ціннісноорієнтованою, адже у нього є багато учнів і слухачів. Як авторитетний митець, небайдужий до спадщини попередників, він чітко висловив своє ставлення до руйнування стінописів Модеста Сосенка з церкви у Славську (2019) й знищення монументальних мозаїчних розписів Володимира Патику у Львові (2018). З цього приводу зачитуємо слова художника: «За своєю стилістикою та технікою, це була мабуть сама унікальна мозаїка в нашому ще поки мистецькому Львові, це абсолютний модернізм в “совєтські” часи 1980-і рр. ... І за це великий респект великому Львів'янину, митцю Володимирі Патику, він уже увійшов в історію <...> Відтворити таку мозаїку, якщо вона була “похабно” збита, один в один не реально, та й сенсу не бачу, в ній була авторська техніка та енергетика майстра. PS. Митців, які в наш час творять монументальні мозаїки не так багато... PS 3 І ми це не забудемо!!!» [пунктуацію автора збережено — І. Ч.] [12]. Також митець був у складі комісії щодо фіксації знищених розписів Модеста Сосенка у Славському (Львівщина) (2019).

У творчості Святослава Владики мурали і перформанси гармонійно доповнюють один одного, водночас їм притаманна своя специфічна мова і художні засоби виразності. Ці два жанри об'єднуються не лише високим професіоналізмом виконання, а й функціями. На цьому аспекті варто зупинитися детальніше.

Муралі як вид монументального мистецтва виконують функцію естетизації міського простору. Монументальне мистецтво має неабиякий вплив на мешканців, привертає увагу, створюючи у свідомості людини гармонійне або ж авангардне уявлення про довколишнє середовище [1, с. 9]. Функція естетизації міського середовища за допомогою монументальних розписів притаманна усім без винятку творам С. Владики.

Не менш вагомим для громадськості є їхня просвітницька функція, яка теж яскраво простежується у творчості майстра. Зображені на стінах будівель знакові, відомі широкому загалу постаті мимоволі привертають увагу, спонукають замислитися над долею тих, хто багато зусиль доклав для збереження та відродження національної культури, а декого спонукають вивчати власну історію та культуру. У таких художніх творах автор також намагається підкреслити роль Львова як своєрідного культурного центру України.

Освітня функція реалізується через візуальне спостереження: ті, хто бачить новий твір, можуть шукати інформацію та вивчати діяльність цієї особистості, виявити поглиблений інтерес до історичних фактів, культурних процесів тощо. Втім, для самого митця освітня функція виражається у процесі вивчення творчої долі людини, якій присвячено стінопис. Адже щоб відтворити портрет, мало тримати в руках лише фото людини, потрібно ознайомитися з її діяльністю, творами, науковими та іншими джерелами, звернутися до літературної, епістолярної спадщини, спогадів, а також, якщо це можливо, поспілкуватися з родиною, друзями. Уся ця інформація є елементом самоосвіти, у більш глобальному вимірі сприяє формуванню світоглядних орієнтирів. Сам автор стверджує, що «... ті муралі, які ми створили, просвітницькі. Вони прив'язують до місця, історії, культури. Для нас головним є відкрити особистість великого українця. Ми займаємося сакральними речами, а сакральне мистецтво — це мистецтво про вічність» [5].

Пізнавальна функція деякою мірою перегукується з освітньою і виявляється в тому, що звернення до перформансу, зважаючи на його подвійну природу (за М. Карсоном), передбачає його існування в просторі мистецтва (мікрокосм) і в просторі соціокультурних процесів (макрокосм). У макрокосмі дієвість людини у різних формах відіграє важливу роль самопізнання людства [4, с. 84].

Ціннісноорієнтована функція викликає почуття гордості, мотивує бажання не лише дізнатися більше, а й націлюватися на професійно створені довершені зразки патріотично спрямованої високої культури, прикладом якої є творча діяльність С. Владики. Культуротворча функція спонукає до пізнання власної культурної спадщини,

надихає інших митців на створення нових арт-об'єктів. С. Владика новими засобами і способами творить сучасну культуру, враховуючи запити суспільства. Етноформуюча функція сприяє усвідомленню впевненості в об'єднанні українців як нації, етносу з притаманними атрибутами, мовою, символами, героями.

Семіотична функція полягає у відтворенні об'єктів, які глядачі сприймають на рівні символів. Так, зображувані С. Владикою на муралах і під час перформансів по-статі піднесені до рівня символів, провідників нації, духовних і культурних лідерів. Такими є мурали з портретами А. Шептицького, Б. Возницького, В. Сліпака, Кузьми (Скрябіна), Петра, Ольги й Івана Франків (Львів, Дрогобич), Володимира Івасюка (Брюховичі), Т. Шевченка (Курітіба, Бразилія). Такою ж глибоко символічною є робота «Яворівська забавка» (Яворів), що популяризує це неповторне явище у світовій культурі.

Іншою важливою функцією, яку виконують монументальні твори С. Владики, є інтегративна — здатність об'єднувати людей різних націй, конфесій навколо спільної ідеї (патріотів країни, громадськості Львова та інших українських міст). Тут значущою є активність майстра як у межах України, так і за кордоном, зокрема у Бразилії, де громаду української діаспори було об'єднано навколо ідеї перформансу, прикладом якого є один з останніх витворів «Поезія двох континентів» (січень, 2021). Та ж функція притаманна ще одній актуальній тематиці муралу, до якої звернувся митець — присвята медикам. Цією роботою автору хотілося підтримати тих, хто в період пандемії рятує людські життя.

Розглядаючи творчість С. Владики, більш детально охарактеризуємо його творчі методи та технічні особливості окремих арт-об'єктів.

Першим реалізованим муралом став портрет Бориса Возницького, створений у межах проекту Управління культури Львівської міськради (травень, 2020). Такі роботи, за словами митця, з'явилися під впливом карантину. Вже незабаром, у червні 2020 року, на стіні Львівської лікарні швидкої допомоги (за сприяння Управління культури м. Львова) був намальований мурал, присвячений медикам. Митці у свій спосіб висловили вдячність тим, хто щодня рятує життя, і така підтримка стала наймовірною актуальною в період пандемії Covid-19. Майже одночасно у Львові (по вул. Дорошенка) було створено стінопис, присвячений Василю Сліпаку, солісту Паризької опери, який віддав своє життя, захищаючи незалежність на Сході України в російсько-українській війні. Праця у сфері професійного сакрального живопису, вдумливе підпорядкування образу певному символічному змісту і водночас чіткому математичному розрахунку (на основі модульної сітки) сприяють тому, що С. Владика без зусиль вдається створити будь-яке портретне зображення впізнаваним, з елементами реалізму і водночас виразної стилізації, що притаманна формальним методам монументального мистецтва.

У серпні того ж року він створив ще два мурали: портрет Андрія Кузьменка, соліста групи «Скрябін»

(Новояворівськ) та монументальний образ митрополита Андрея Шептицького навпроти храму Різдва Пресвятої Богородиці на Сихові у Львові. Цей, як і інші мурали, підтримало Управління культури ЛМА та особисто його очільниця Христина Береговська. Вже восени 2020 року відбулося відкриття муралу в Домі Франка, в межах проекту «Знаймо наших героїв», вперше в Україні втіленого у Львові. На зовнішній стіні музейної території було створено муралі Петра Франка і його дружини Ольги. За словами митця, вони з художниками спробували передати різні сторони його діяльності: Пласт, наука, авіація. Сам автор визначає свій твір як мурал-перформанс [5]. За задумом С. Владики, портрети Ольги та Петра Франків зображені на різних стінах, далеко один від одного, адже їх розлучило життя [5]. Непростим було і суто технічне завдання з виконання муралу: портрет був розміщений на півкруглій стіні, процес тривав близько тижня. Перформанс зі створення портрета Петра Франка на території музею з використанням стрейч-плівки і фарб-спрею забрав 16 годин. Відео супроводжувалося музикою «Гич Оркестру», звучала італійська народна пісня «Смерть вояка» [13]. Музичний супровід підсилює емоційну складову твору, акцентує увагу на чуттєвих рисах, налаштовує на внутрішнє співпереживання з можливістю одночасно бачити весь творчий процес від початку і до завершення, входячи в резонанс між візією творчого акту і внутрішнім емоційним переживанням. Після завершення роботи митцеві завжди важливо почути відгуки, адже праця над портретом — це відповідальність, і схвальна оцінка додає майстрові впевненості.

Перформанс, приурочений до дня трагічної смерті Володимира Івасюка, С. Владика створив у лісі недалеко від місця загибелі митця (Брюховичі, 2020). Він є глибоко символічним, здатним пробудити безліч емоцій. Використані матеріали — прозора поліетиленова плівка як основа та монохромний живопис фарбою-спреєм — створюють ефект чорно-білої фотографії. У цьому художник закладає певне значення: свідчення про страхітливі події недавньої історії одночасно з утвердженням того, що пам'ять про поета і композитора живе, допоки слухають його пісні, намагаються розслідувати злочин, скоєний тоталітарною владою.

Перед виконанням муралу чи перформансу автор готує ескіз. Так, оприлюднений у Фейсбуці ескіз до одного із останніх перформансів у творчому доробку митця — «Поезія двох континентів» (в масштабі 1:10) — присвячений Т. Шевченку та відомій поетесі українського походження з Парани — Гелені Колоди (Heleny Kolody). Він створений на бразильській землі в Memorial Ucrainiano Curitiba (січень, 2021). Обрана локація також не випадкова, адже твір розміщувався в парку Tingyi Memorial Ucrainiano, біля копії найстарішої української церкви в Бразилії та писанки найвідомішого писанкаря країни Сиротюка [14]. До створення образу долучився мер міста Курітіба Рафаел Грека, акція (творчий процес) супроводжувався співом Віторіо Скарпі. Відео процесу можна було побачити на TV Globo [15].

Отже, під час перформансів митець часто застосує музичний, пісенний супровід, відеофіксацію самого творчого процесу, наголошуючи на емоційній складовій арт-об'єкта.

Для перформансів художник використовує стрейч-плівку та фарбу-спрей. Мурали малює близько тижня, а портрети на плівці — від кількох до кільканадцяти годин. Так, мурал, присвячений медикам, він малював протягом 10 днів на висоті 21 м із командою митців групи «Sacred Universe».

Таким чином, за допомогою нових матеріалів, інноваційних методів Святослав Владика не лише популяризує вивчення національної культури та відомих постатей минулого й сучасності, але й монументальне мистецтво загалом, а також експериментує у галузі новітніх арт-практик, надаючи перевагу перформансам.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що творчість С. Владика, зокрема його мурали та перформанси, покликані виконувати ціннісноорієнтовану, пізнавальну, просвітницьку, етноформуючу, естетизуючу та інші функції. Вони вписуються у соціокультурний ландшафт творчого Львова, є знаковим явищем сучасного мистецького процесу як в Україні, так і поза її межами. Хоча таких робіт небагато,

на відміну від монументальних храмових розписів майстра, але їхні якісні показники, підхід до процесу творення з усвідомленням того, що його праця несе благородну місію (подібно до ролі, яку виконують монументальні розписи у храмовому комплексі) вселяють надію у продовження справи великих українських монументалістів М. Бойчука, А. Горської, М. Стороженка та ін. Монументальні роботи Святослава Владика об'єднані навколо високої мети — національної ідеї, з власними духовними лідерами й героями.

Тож творчість Святослава Владика є вагомою в сучасному мистецькому процесі України, здатна консолідувати активне громадянське суспільство, виводить сучасну українську візуальну культуру на міжнародну мистецьку арену. Його глобальним завданням є спрямовувати шлях розвитку сучасного мистецтва в національне русло, робити його затребуваним, актуальним через сучасні арт-практики, нові підходи, власну активність і професіоналізм. Подальші студії в цьому напрямі можуть стосуватися проблеми естетизації міського простору українських міст за допомогою етноорієнтованих стінописів та арт-об'єктів, поглиблення вивчення функцій перформативних практик сучасних українських митців, пошуків нових мистецьких форм, використання сучасних технічних засобів і прийомів у творчості тощо.

Література

1. Абрамович І. Еволюція жанру монументально-декоративного мистецтва на прикладі творчості Романа Мініна // Сучасне мистецтво. 2017. № 13. С. 7–20. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2017.142187>
2. Безугла Р. Концептуалізація перформансу в науковому дискурсі // Художня культура. Актуальні проблеми. 2020. № 16(2). С. 18–26. [https://doi.org/10.31500/1992-5514.16\(2\).2020.217736](https://doi.org/10.31500/1992-5514.16(2).2020.217736)
3. Бобкова С. Чи мироточать ікони? Підозрюю, так збурюють паломників... URL: <https://wz.lviv.ua/interview/377421-chy-myrotochat-ikony-pidozriuiu-tak-zburiuiut-palomnykiv> (дата звернення: 10.02.2020).
4. Вишеславський Г. Перформанс в культурі та мистецтві 1950–2010-х років. Плинність форм і змістів // Сучасне мистецтво. 2019. № 15. С. 77–102. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.15.2019.185922>
5. Масюк М. «На один мурал витрачаємо приблизно тиждень», — Святослав Владика. URL: https://zahid.espreso.tv/article/2020/10/31/quotna_odyn_mural_vytrachayemo_pryblyzno_tyzhdenquot_svyatoslav_vladyka (дата звернення: 10.02.2021).
6. Мельник М., Ковпак Н. Перформанс як форма акціонізму в контексті сучасних мистецьких дійств // Культура і сучасність. 2018. № 1. С. 87–92. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2018.148194>
7. Романюк В. Перформанс у просторі культури: архаїчні прототи́пи та сучасні репрезентації: дис. ... канд. культурології: 26.00.01 / Харківська держ. академія культури. Харків, 2008. 182 с.
8. Святослав Владика. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Владика_Святослав_Романович
9. Шклярєнко Ж. Наукові принципи дослідження перформансу як сучасного культурного явища // Художня культура. Актуальні проблеми. 2020. № 16(1). С. 49–53. <https://doi.org/10.31500/1992-5514.16.2020.205238>

References

1. Abramovych, I. (2017). Evolyuciya zhanru monumentalno-dekorativnogo mystectva na prykladi tvorchosti Romana Minina. Suchasne mystectvo [The Evolution of the Genre of Monumental and Decorative Art on the example of the work by Roman Minin]. *Suchasne mystectvo*, 13, 7–20. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2017.142187>
2. Bezugla, R. (2020). Konceptualizaciya performansu v naukovomu diskursi [Conceptualizing Performance and Performative Practices in Scientific Discourse]. *Hudozhnya kultura. Aktualni problemy*, 16(2), 18–26. [https://doi.org/10.31500/1992-5514.16\(2\).2020.217736](https://doi.org/10.31500/1992-5514.16(2).2020.217736)
3. Bobkova, S. (2018, September 15) Chy myrotochat ikony? Pidozryuyu, tak zburyuyut palomnykiv... [Do icons flow? I suspect the pilgrims are so upset...]. *Vysokyi zamok*. <https://wz.lviv.ua/interview/377421-chy-myrotochat-ikony-pidozriuiu-tak-zburiuiut-palomnykiv>
4. Vysheslavskiy, G. (2019). Performans v kulturi ta mystectvtvi 1950–2010-xrokiv. Plynnist form i zmistiv [Performance in culture and art since the 1950s to 2010s. Fluidity of form and content]. *Suchasne mystectvo*, 15, 77–102. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.15.2019.185922>
5. Masyuk, M. (2020, October 31). “Na odyn mural vytrachayemo pryblyzno tyzhden”, — Svyatoslav Vladyka [“We spend about a week on one mural,” says Svyatoslav Vladyka]. *Espresso*. https://zahid.espreso.tv/article/2020/10/31/quotna_odyn_mural_vytrachayemo_pryblyzno_tyzhdenquot_svyatoslav_vladyka
6. Melnyk, M. & Kovpak, N. (2018). Performans yak forma akcionizmu v konteksti suchasnykh mysteczkykh diystv [Performance as a form of actionism in the context of modern artistic events]. *Kultura i suchasnist*, 1, 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2018.148194>
7. Romanyuk, V. (2008). Performans u prostori kultury: arxayichni prototypy ta suchasni reprezentaciyi [Performance in the space of culture: Archaic prototypes and contemporary representations]. [Doctoral Dissertation, Kharkiv State Academy of Culture].

10. Шумська Я. Інсталяція та перформанс у мистецтві кінця XX — початку XXI століття: українсько-польська співпраця, творчі експерименти та взаємовпливи: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.05 / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2017. 384 с.
11. Sviatoslav Vladyka. Facebook. (дата оновлення: 05.01.2021). URL: <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/38380223195762> (дата звернення: 19.08.2021).
12. Sviatoslav Vladyka. Facebook. (дата оновлення: 18.07.2019). URL: <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/2519044141474104> (дата звернення: 19.08.2021).
13. Sviatoslav Vladyka. Facebook. (дата оновлення: 27.10.2020). URL: <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3666664260045414> (дата звернення: 19.08.2021).
14. Sviatoslav Vladyka. Facebook. (дата оновлення: 04.11.2020). URL: <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3688188911226282> (дата звернення: 19.08.2021).
15. Sviatoslav Vladyka. Facebook. (дата оновлення: 17.01.2021). URL: <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3884268141618357> (дата звернення: 19.08.2021).
8. Svyatoslav Vladyka [Sviatoslav Vladyka] (n. d.). <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
9. Shklyarenko, Zh. (2020). Naukovi pryncypy doslidzhennya performansu yak suchasnogo kulturnogo yavysshha [Scientific Principles of Studying Performance Art as a Contemporary Cultural Phenomenon]. *Khudozhnya kultura. Aktualni problemy*, 16(1), 49–53. <https://doi.org/10.31500/1992-5514.16.2020.205238>
10. Shumska, Ya. (2017). *Instalyaciya ta performans u mystecztvi kintsya XX — pochatku XXI stolittya: ukrayinsko-polska spivpracya, tvorchi eksperymenty ta vzayemovplyvy* [Installation and performance in the art of the late twentieth and early twenty-first centuries: Ukrainian–Polish cooperation, creative experiments, and mutual influences]. [Doctoral dissertation, Lviv National Academy of Arts].
11. Vladyka, S. (2021, January 5). [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/38380223195762>
12. Vladyka, S. (2019, July 18). [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/2519044141474104>
13. Vladyka, S. (2020, October 27). [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3666664260045414>
14. Vladyka, S. (2020, November 4). [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3688188911226282>
15. Vladyka, S. (2021, January 17). [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/svjatoslav.vladyka/posts/3884268141618357>

Chmelyk I.

Performances and Murals by Svyatoslav Vladyka in the Modern Sociocultural Space of Ukraine

Abstract. The paper analyzes some aspects of the works by Svyatoslav Vladyka, known primarily as a monumentalist artist and icon painter. However, his activity is not limited to sacred art as he is also an active public figure and has recently started his prolific activity in the field of secular monumental art.

The artist's work is viewed in the light of the functions of modern Ukrainian culture. Specific features of performative practices are inherent to the author's murals. The aim of the paper is to reveal the value-oriented potential of Svyatoslav Vladyka's work in the formation of the national socio-cultural space and the revival of monumental art in Ukraine. In particular, the multifaceted activities of Svyatoslav Vladyka are aimed at popularizing national culture, actualizing the traditions of monumental art in Ukraine. His work contributes to the consolidation of progressive civil society, intensifies the process of understanding of national cultural heritage. The following general and specific methods were used in the work: systemic, semiotic, biographical, as well as the method of art analysis, which contributes to the formulation of sound conclusions about the development of modern art practices in Ukraine.

Keywords: artworks by Svyatoslav Vladyka, performance, mural, functions of culture, modern art process.

Стаття надійшла до редакції 8.09.2021